Náučno-rozprávkový chodník Bobria hrádza

Kraj:	Bratislavský
Okres:	Malacky
Geomorfologická jednotka:	Borská nížina
Geologická jednotka:	neogénna panva
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Kuchyňa, ZŠ a pešo východným smerom ulicou a okolo južného brehu vodnej nádrže (VN) Kuchyňa 1,1 km
Východisko:	Kuchyňa, južný breh VN Kuchyňa, malé parkovisko
Trasa:	Kuchyňa, južný breh VN Kuchyňa – juhovýchodným pobrežím ponad ústie Maliny a lávkou ponad hladinu na severný breh (pozri aktuálny stav nižšie!)
Dĺžka, prevýšenie:	600 m (aktuálne 300 m), bez prevýšenia
Čas prechodu:	0,5 h
Počet zastávok:	5
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 2015

Kontakt: Obecný úrad Kuchyňa, Kuchyňa 220, 900 52 Kuchyňa, tel. 034 / 7785 131

Aktuálny stav: Drevená lávka ponad vodnú nádrž – atraktívna časť chodníka – schátrala (2019) a neexistuje, zvyšok trasy je zachovaný.

Poznámka: Na vstupnej bráne na trasu chodníka (ako aj smerovkách pri príjazdových cestách) je chodník pomenovaný ako Kuchynský náučný chodník Bobria hrádza.

Upozornenie: Náučný chodník tvorí len prvá polovica z jeho pôvodnej trasy, a to len v časti po juhovýchodnom pobreží jazera k ústiu Maliny pred vstupom na niekdajšiu drevenú lávku, ktorá viedla na pylónoch ponad nádrž k intravilánu obce. Lávka, ako aj dva úvodné informačné panely na oboch koncoch trasy schátrali a neexistujú (2019), zastávky s malými informačnými tabuľkami pozdĺž pobrežia sú zachované.

Využiteľnosť pre školy

Aj napriek zániku časti trasy vedúcej po drevenej lávke ponad jazero (pozri vyššie) je chodník využiteľný pre terénne vyučovanie a aktivity v prírode spojené s pozorovaním vodných a na vodu viazaných vtákov.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Kuchyňa. Obec juhovýchodne od Malaciek na východnom okraji Borskej nížiny pri úpätí Malých Karpát ležiaca na náplavovom kuželi potoka Malina. Prvá písomná zmienka sa nachádza v listine uhorského kráľa Ondreja I. z roku 1206. Okolitý región Podhoria – tiahleho podmáčaného územia pod Malými Karpatmi – bol súčasťou tzv. konfínia – sprvu neosídleného lesnatého širokého pohraničného územia medzi uhorským a českým kráľovstvom, v ktorom strážne družiny chránili územie uhorského štátu pred vstupom cudzích vojsk. Prvými osadníkmi boli drevorubači a uhliari. Symbolom obce od raného stredoveku je sv. Mikuláš, ktorý je patrónom obce i rímskokatolíckeho kostola – jednoloďovej barokovej stavby z roku 1701 – postaveného na mieste staršieho z roku 1561. Pôvodný kostol bol opevnený. Do obranného múru bola v prvej polovici 18. storočia vybudovaná baroková brána. V katastrálnom území obce sa nachádzajú vodné nádrže Kuchyňa (heslo nižšie) a Vývrat (na potoku Vývrat), v ktorých okolí sú záhradkárske a chatové osady. Lokalita **Vývrat** v lesoch pri hájovni už na území Malých Karpát povyše rovnomennej nádrže mala oddávna rekreačnú funkciu a bývala frekventovaným turistickým východiskom. Od polovice 19. storočia tu stál pálffyovský poľovnícky zámoček, v ktorom v druhej polovici 20. storočia bolo lesnícke učilište, neskôr podnikové rekreačné zariadenie. V roku 2011 asanovaný schátraný historický objekt nahradil novodobý súkromný s areálom chráneným masívnym múrom.

Vodná nádrž Kuchyňa. Priehrada pri juhovýchodnom okraji obce Kuchyňa na východe strednej časti Borskej nížiny na sútoku dvoch malokarpatských potokov – Maliny, pritekajúcej Modranskou dolinou, a Javorinky. Z nádrže vyteká Malina dvoma výpustmi do regulovaného koryta. Celkový objem vodnej nádrže s rozlohou 12 ha je takmer 500 tisíc m^3. Nádrž je rybárskym lovným revírom s prevahou kapra rybničného (*Cyprinus carpio*). Povyše priehrady je rozsiahla záhradkárska osada, po juhovýchodnom pobreží vedie náučný chodník.

Bor. Centrálna časť osobitej Borskej nížiny (pozri samostatné heslo nižšie) zhruba medzi obcami Lozorno, Veľké Leváre, Šaštín-Stráže a Cerová-Lieskové, budovaná najmä naviatymi pieskami, ktorej dali názov borovicové lesy. Hospodárska činnosť človeka (kultivovanie a odvodňovanie pôdy, no

predovšetkým rúbanie lesov) mali za následok obnovenie pohybu piesku. Na zabránenie prirodzeného premiestňovania piesku vetrom tu už v čase panovania Márie Terézie vysadili borovicové lesy, čoho dôsledkom je Borská nížina najviac zalesnenou nížinou na Slovensku. Podrast borovicových lesov tvoria suchomilné machy a trávy, v ktorých sa darí hubám. K pôvodným porastom sa najväčšmi približujú ostrovy zmiešaných borovicovo-dubových lesov s podrastom tráv a bylín. Severná časť Boru je jedným z dvoch areálov Chránenej krajinnej oblasti Záhorie. Väčšia – južná a východná – časť Boru spadá do neprístupného Vojenského obvodu Záhorie.

Borská nížina. Svojrázny, hojne zalesnený, nížinný geomorfologický celok na krajnom západe Slovenska, zo západu ohraničený riekou Morava, práve tu tvoriacou slovensko-rakúsku štátnu hranicu, a Dolnomoravským úvalom, na severe susedí s Chvojnickou pahorkatinou a na kúsku i Myjavskou pahorkatinou a na východe Malými Karpatmi. Ide o južnú väčšiu časť Záhorskej nížiny medzi Holíčom na severe, Devínskou Novou Vsou na juhu, Záhorskou Vsou na západe a Lozornom – Rohožníkom – Jablonicou na východe. Je preň charakteristický kontrast prírodných podmienok jeho rôznych častí. Na západe pozdĺž dolného toku Moravy sa vyskytuje rovinný až mierne zvlnený reliéf jej nivy (hliny, piesky, íly) a riečnych terás , resp. ich zvyškov (štrky, štrkopiesky) so zvyškami lužných lesov, lúk a riečnych ramien. Západnejšie od tejto oblasti v centre nížiny sú neogénne morské sedimentárne vrstvy zväčša celkom prikryté miestami až niekoľko desiatok metrov mocnými akumuláciami staroštvrtohorných naviatych pieskov, tvoriacich pieskové pokrovy alebo duny so zvlneným reliéfom a charakteristickými borovicovými lesmi (Bor). Ich monotónnosť prerušujú pozdĺž vodných tokov pásy fluviálnych a v medzidunových či tektonicky poklesávajúcich zníženinách močiarových sedimentov so špeciálnou vlhkomilnou vegetáciou (lužné lesy, slatinné rašeliniská). V severnej časti Boru medzi Lakšárskou Novou Vsou a Borským Mikulášom vyčnieva ako ostrov tektonicky vyzdvihnutá (hrasť) a z veľkej časti odlesnená časť neogénneho podložia. Tu, severne od Bílkových Humeniec, kulminuje celá Borská nížina kopcom s Kaplnkou Márie Magdalény (297 m n. m.). V severnom výbežku nížiny pri Gbeloch sa nachádza malé ložisko ropy a zemného plynu. Na východe nížiny vypĺňajú pozdĺžnu podmalokarpatskú tektonickú depresiu mohutné akumulácie štrkov náplavových kužeľov horských potokov s členitým, výškovo diferencovaným reliéfom s pasienkami a ornou pôdou. Nížinu križuje od východu k západu viacero vodných tokov (Myjava, Rudava, Malina). Plošne v nížine prevládajú regozeme (na pieskoch) a v nivných častiach fluvizeme a čiernice.

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty. Chránené územie vyhlásené v roku 1976 v troch izolovaných areáloch na väčšine územia jadrového pohoria Malé Karpaty medzi Devínom a Novým Mestom nad Váhom na juhozápadnom Slovensku. Horské územie – väčšinou náhle sa dvíhajúce z oboch susediacich nížin – s nadmorskými výškami kulminujúcimi vrchom Záruby (768 m) nad Smolenicami budujú najmä žuly, vápence, kremence, fylity a amfibolity. Nachádza sa tu osem krasových oblastí s približne 300 jaskyňami, z ktorých je jediná sprístupnená so sprievodcom (Driny) a dve neveľké (Deravá skala a Veľká pec) sú verejnosti voľne prístupné. Podstatnú časť pokrývajú listnaté lesy s bukom, dubom či hrabom, na skeletnatých podložiach tiež jaseňom, javorom horským a lipou. Miestami sa vyskytuje nepôvodný gaštan jedlý, borovica čierna, teplo- a suchomilné travinno-bylinné porasty, skalné a sutinové spoločenstvá, vzácne i rašeliniská a slatiny. Najvyššie časti najmä na obalových a príkrovových štruktúrach ako aj krasové areály sú turisticky veľmi atraktívne a frekventované. V rámci oblasti leží takmer dvadsať rôzne veľkých území európskeho významu (najrozsiahlejšie sú: Devínske Karpaty, Homoľské Karpaty, Kuchynská hornatina a Biele hory) a dva veľké areály z nej zaberá chránené vtáčie územie Malé Karpaty (obe kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Názov informačného panelu

1. Veľký most nad jazerom

Dva zhodné úvodné panely na oboch koncoch trasy (ako aj lávka ponad jazero) neexistujú, v teréne stoja len informačné tabuľky o vodnom vtáctve, napr. potápka veľká, rybárik riečny, labuť veľká. Tabuľky nie sú ani číslované, ani označené názvom náučného chodníka.

ZOSADNI
Z BICYKLA

Kobeřice
Mapy.cz